

รายงานการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

เรื่อง การพัฒนาวินัยในตนเองด้วยกิจกรรมการจัดเก็บของเล่น

สำหรับเด็กปฐมวัย

ผู้วิจัย

นางสาวไพริน อินตานวล

รายงานการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ 2
หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต (ศูนย์ ลาปาง)
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561

การพัฒนาวินัยในตนเองด้วยกิจกรรมการจัดเก็บของเล่น สำหรับเด็กปฐมวัย
ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทับหมาก สังกัดเทศบาลตำบลบ่อแก้ว

นางสาวไพริน อินตานवल

2562

บทนำ

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 ต้องการให้เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัยเพื่อให้มีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลและเต็มศักยภาพด้วยการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคมและวัฒนธรรมไทย พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่น และกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันอย่างมีคุณภาพและมีความสุข ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชนและสถานศึกษาในการพาเด็ก (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : คำนำ)

จากหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ได้ส่งเสริมพัฒนาการเด็กผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยโดยถือว่าการเล่นเป็นงานของเด็ก เด็กเรียนรู้จากการเรียนปนเล่น ผลจากการวิเคราะห์พัฒนาการและคุณลักษณะตามวัยของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 ในความรับผิดชอบ พบว่า ในภาคเรียนที่ 1 ของทุกปีการศึกษา เด็กส่วนมากมีคุณลักษณะตามวัยไม่สอดคล้องกับความต้องการของหลักสูตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณลักษณะตามวัยด้านอารมณ์จิตใจเรื่องคุณธรรมและจิตใจที่ดีงาม ซึ่งสังเกตจากการเก็บของเล่น เด็ก ๆ จะเก็บของเล่นไม่ถูกที่ บางคนเมื่อถึงเวลาเก็บจะเก็บของเล่นอย่างเชื่องช้า เก็บของเล่นมาปะปนกัน โยนของเล่นส่งเสียงดัง ทำให้ของเล่นชำรุดเสียหาย กล่าวโดยสรุปคือเด็กขาดวินัยในตนเอง จากการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาพบว่ายังขาดกระบวนการอบรมดูแลและการเลี้ยงดูที่เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจ สังคมของครอบครัว การไม่ตระหนักและเห็นความสำคัญของผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องตลอดจนการมีภารกิจรับผิดชอบมากเกินไปของครูผู้สอน เช่น เมื่อผู้ใหญ่ไม่มีเวลาอบรมเด็กและขาดการดูแลที่ถูกต้อง เมื่อเด็กเล่นของเล่นเสร็จผู้ใหญ่จะคอยเก็บให้ ทำให้เด็กไม่เคยชินกับการเก็บของเล่นด้วยตนเอง เด็กบางคนมีความคับข้องใจ เพราะถูกบังคับมากเกินไปจึงมีพฤติกรรมเพื่อเรียกร้องความสนใจด้วยการขว้างปาของเล่น หยิบของเล่นที่โรงเรียนกลับไปเล่นที่บ้าน เด็กที่ซุกซนผิดปกตินักบางคนก็เป็นเด็กที่พ่อแม่รักมาก ตามใจและปกป้องมาก

เกินไปส่วนเด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว มักจะเป็นเด็กที่พ่อแม่ไม่ต้องการเกลียดชังและทอดทิ้งให้อยู่คนเดียว บางทีก็ถูกลงโทษจากพ่อแม่ที่มีปัญหาทางอารมณ์ เด็กๆจึงขาดวินัยในตนเอง ครูจึงต้องพยายามหาทางแก้ไขด้วยวิธีการที่เป็นระบบและไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพจิตเช่น การสร้างข้อตกลงร่วมกัน การให้คำชมเชย ให้รางวัล การให้คะแนนหรือหักคะแนน การให้ในสิ่งที่เด็กต้องการ ให้การยอมรับและเอาใจใส่ ในช่วงปีแรกของชีวิตเป็นช่วงที่มีความสำคัญที่สุดเป็นระยะที่เด็กสามารถพัฒนาด้านต่างๆได้อย่างรวดเร็วจึงง่ายต่อการเรียนรู้และสามารถส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้ดี ประสบการณ์ที่เด็กได้รับในวัยนี้จะเป็นพื้นฐานของการพัฒนาชีวิตที่มีคุณภาพต่อไป

การพัฒนาวินัยในตนเองสามารถดำเนินการได้หลายลักษณะ แต่สำหรับเด็กปฐมวัยแล้ว ควรใช้การให้แรงเสริมทางบวก ซึ่งเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพมากกว่า ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยในฐานะครูที่รับผิดชอบจึงได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าวิธีการฝึกวินัยในตนเองด้วยกิจกรรมการจัดเก็บของเล่น โดยส่งเสริมให้เด็กสร้างข้อตกลงร่วมกันให้เด็กได้ฝึกปฏิบัติบ่อยๆโดยมีครูคอยเสริมแรง ด้วยการให้แรงเสริมแลกเปลี่ยน(Token) แรงเสริมทางวาจา แรงเสริมที่เป็นกิริยาท่าทาง ทำให้เด็กมีวินัยในตนเอง มีความเต็มใจและเป็นสุขที่เก็บของเล่นได้อย่างเรียบร้อยต่อไป

จากการศึกษาข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาการมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย โดยการจัดกิจกรรมการจัดเก็บของเล่น และกิจกรรมเสรี ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทับหมาก สังกัดเทศบาลตำบลบ่อแก้ว ให้มีระเบียบวินัยในตนเองมากขึ้นกว่าเดิม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีวินัยในตนเองด้วยกิจกรรมการจัดเก็บของเล่น
ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย/กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กชาย- หญิง อายุระหว่าง 3 ปี จำนวน 22 คน ที่กำลังศึกษาอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทับหมาก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียน ชาย – หญิงที่มีอายุ 3 ปี กำลังศึกษาอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทับหมาก สังกัดเทศบาลตำบลบ่อแก้ว ตำบลบ่อแก้ว อ.เมือง จ. ลำปาง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 22 คน โดยการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2. ระยะเวลาในการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โดยมีระยะเวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน ในแต่ละวันทำการทดลอง 1 ครั้ง ในกิจกรรมเสรี ครั้งละ 20 นาที

3. ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรต้น คือ กิจกรรมการจัดเก็บของเล่น

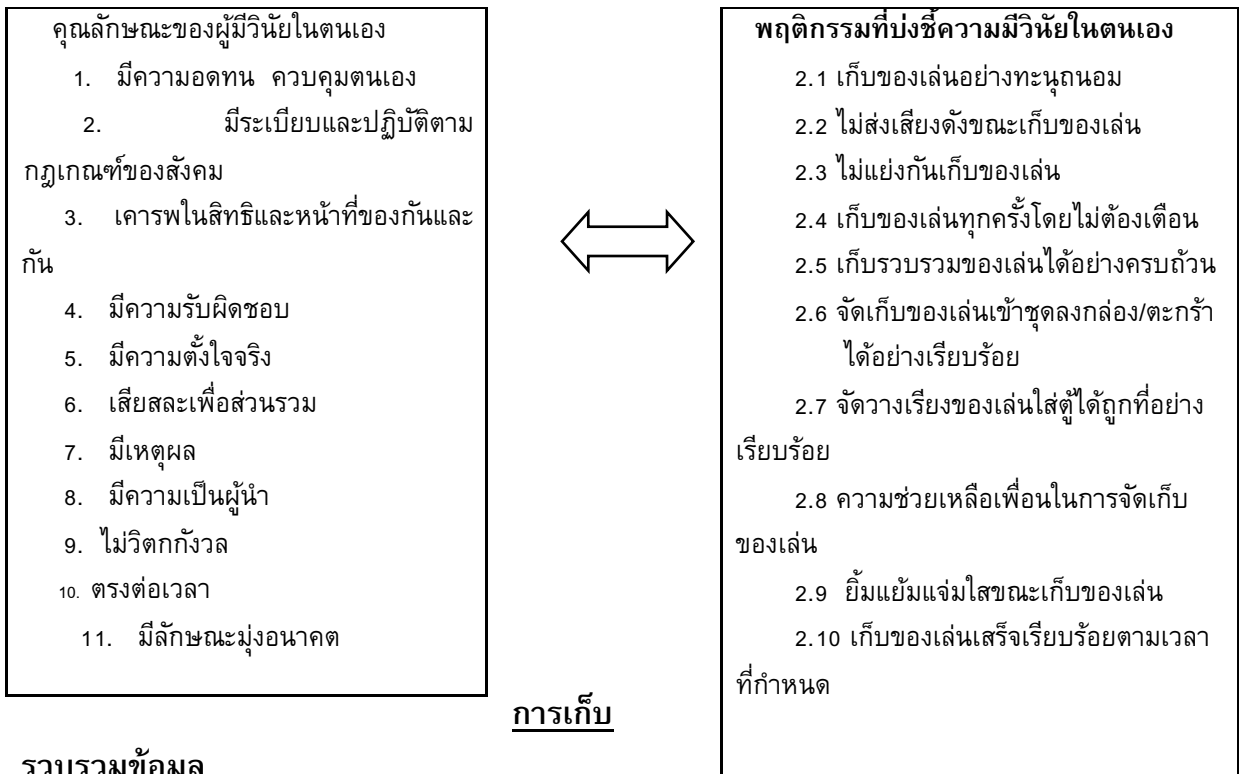
ตัวแปรตาม คือ ความมีวินัยในตนเองในการจัดเก็บของเล่น

เนื้อหา

การวิจัยนี้ดำเนินการในหน่วยการเรียนรู้ ของเล่นของใช้ สารที่ควรรู้ การจัดเก็บของเล่น ในกิจกรรมเสรี ใช้เวลาจัดกิจกรรมตามแผนการเรียนรู้ 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 20 นาที รวม 10 วัน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561

กรอบแนวคิด

ผู้วิจัยได้นำคุณลักษณะของผู้ที่มีวินัยในตนเองมาเปรียบเทียบกับพฤติกรรมการจัดเก็บของเล่นเพื่อให้เห็นถึงความมีวินัยในตนเองเมื่อได้ปฏิบัติกิจกรรมการจัดเก็บของเล่นดังแสดงในภาพประกอบ ดังนี้

รวบรวมข้อมูล

การเก็บ

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองขณะจัดเก็บของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรซึ่งเป็นเด็กปฐมวัยชาย-หญิง ที่มีอายุ 3 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทับหมาก จำนวน 22 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่กิจกรรมการจัดเก็บของเล่น และเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือแบบสังเกตพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองขณะจัดเก็บของเล่น และแผนการจัดกิจกรรมเสรี ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยมีขบวนการสร้างดังนี้

1. ศึกษาและวิเคราะห์คุณลักษณะตามวัย พบว่า เด็กในความรับผิดชอบยังขาดวินัยในตนเองซึ่งเป็นคุณลักษณะตามวัยที่จำเป็นในด้านคุณธรรมจริยธรรม เรื่องการจัดเก็บของเล่น
2. ศึกษาและวิเคราะห์ผู้เรียนที่ขาดคุณลักษณะตามวัยดังกล่าว
3. ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะตามวัยด้านคุณธรรมจริยธรรม เรื่องการจัดเก็บของเล่น พบว่า เป็นคุณลักษณะตามวัยในพัฒนาการด้านอารมณ์ – จิตใจ
4. ศึกษาแนวทางวิธีแก้ไขปัญหาและกิจกรรมที่จะนำมาใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมพัฒนาการ พบว่า กิจกรรมการจัดเก็บของเล่นเป็นวิธีการที่จะช่วยให้เด็กมีคุณลักษณะตามวัยตามที่หลักสูตรต้องการ
5. ศึกษา วางแผน ออกแบบกิจกรรมและ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
6. ดำเนินการจัดทำตามที่วางแผนไว้
7. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา
9. สังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา
10. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้กับ เด็กปฐมวัยที่มีอายุ 3 ปีกำลังศึกษาอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทับหมาก จำนวน 22 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561
11. นำเครื่องมือที่ได้ทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งแล้วจึงนำไปใช้จริง กับ เด็กปฐมวัยที่มีอายุ 3 ปีกำลังศึกษาอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทับหมาก จำนวน 22 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเบื้องต้น

นำเครื่องมือการวิจัยเสนอต่อครูพี่เลี้ยงและอาจารย์ที่ปรึกษา (อาจารย์นิเทศ) แล้วนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมตามแผนการเรียนรู้อยู่ 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 20 นาที รวม 10 วัน โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ขอความร่วมมือหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการทำวิจัย

2. นักเรียนชาย-หญิงอายุ 3 ปีจำนวน 22 คนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการจัดกิจกรรมการจัดเก็บของเล่นเพื่อพัฒนาการมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย
3. สร้างความคุ้นเคยกับเด็กในกลุ่มตัวอย่างและจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้
4. ผู้วิจัยทำแบบประเมินการพัฒนาการมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย
5. ผู้วิจัยทำการทดลองด้วยการจัดกิจกรรมเสรี ใช้เวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 20 นาที ตั้งแต่เวลา 10.40-11.00 น.

ระยะเวลาการเก็บข้อมูล

5 พฤศจิกายน 2561- 15 กุมภาพันธ์ 2562

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้รวมคะแนนผลการปฏิบัติกิจกรรมด้วยแบบสังเกตพฤติกรรมเด็กเป็นรายบุคคล ที่แสดงพฤติกรรมและวัดได้ในแต่ละวัน
2. รวมคะแนนจากแบบสังเกตพฤติกรรมของเด็กแต่ละคนในแต่ละวันให้ครบ 1 สัปดาห์
3. หาค่าคะแนนรวมจากแบบสังเกตพฤติกรรมของเด็กแต่ละคนในแต่ละสัปดาห์ จนครบ 4 สัปดาห์
4. แสดงค่าคะแนนจากการปฏิบัติกิจกรรมการจัดเก็บของเล่นใน 4 สัปดาห์ ไว้ในตารางเดียวกัน เพื่อให้เห็นความก้าวหน้าของคะแนนพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากการทำให้เด็กมีวินัยในตนเอง ด้วยกิจกรรม การจัดเก็บของเล่น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิจัยเรื่องการพัฒนาวินัยในตนเองด้วยกิจกรรมการจัดเก็บของเล่น ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรม และประเมินค่าคะแนนจากพฤติกรรมจำนวน 4 สัปดาห์ มีรายการประเมิน 10 รายการ ดังนี้

1. เก็บของเล่นอย่างทะนุถนอม
2. ไม่ส่งเสียงดังขณะเก็บของเล่น
3. ไม่แย่งกันเก็บของเล่น
4. เก็บของเล่นทุกครั้งโดยไม่ต้องเตือน
5. เก็บรวบรวมของเล่นได้ครบถ้วน
6. จัดเก็บของเล่นเข้าชุดลงกล่อง/ตะกร้า ได้อย่างเรียบร้อย
7. จัดวางเรียงของเล่นใส่ตู้ได้ถูกต้องอย่างเรียบร้อย
8. ช่วยเหลือเพื่อนจัดเก็บของเล่น
9. ยิ้มแย้มแจ่มใสขณะเก็บของเล่น
10. เก็บของเล่นเสร็จเรียบร้อยตามเวลาที่กำหนด

โดยมีคะแนนเต็มรายการละ 2 คะแนน ดังนั้นเด็กจะมีคะแนนสำหรับการปฏิบัติ 10 รายการต่อวัน มีคะแนนเต็ม 20 คะแนน

เมื่อเด็กปฏิบัติกิจกรรมครบใน 1 สัปดาห์ หรือปฏิบัติกิจกรรมครบ 5 วัน คะแนนรวมจึงเป็นสัปดาห์ละ 100 คะแนน ผู้วิจัยจึงนำคะแนนในแต่ละสัปดาห์ของเด็กทุกคน มาแสดงเป็นคะแนนรวมจำนวน 4 สัปดาห์ ดังนี้

ตาราง แสดงค่าคะแนนจากการปฏิบัติกิจกรรมการจัดเก็บของเล่นใน 4 สัปดาห์

เลขที่	คะแนนรวมเต็ม 100 คะแนน			
	สัปดาห์ที่ 1	สัปดาห์ที่ 2	สัปดาห์ที่ 3	สัปดาห์ที่ 4
1	52	63	72	77
2	55	73	78	81
3	45	56	70	87
4	48	68	71	73
5	56	67	86	86
6	62	79	88	92
7	60	76	92	94
8	54	58	64	77
9	68	76	86	86
10	72	88	92	92
11	47	61	72	95
12	61	78	78	82
13	66	68	76	76
14	53	65	75	85
15	65	78	80	92
16	64	82	95	98
17	74	88	96	96
18	71	83	89	96
19	76	89	90	94
20	46	58	74	76
21	53	67	78	82
22	58	75	75	76

รวม	1306	1596	1777	1893
คะแนนเฉลี่ย(ร้อยละ)	59.36	72.55	80.77	86.05

จากตารางแสดงค่าคะแนนการปฏิบัติกิจกรรมการจัดเก็บของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัยใน 4 สัปดาห์ เป็นการเก็บคะแนนจากกลุ่มประชากร 22 คน ที่เป็นเด็กที่มีอายุ 3 ปีกำลังศึกษาอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทับหมาก สังกัดเทศบาลตำบลบ่อแก้ว มีรายการประเมิน 10 รายการคือ

- 1.เก็บของเล่นอย่างทะนุถนอม
- 2.ไม่ส่งเสียงดังขณะเก็บของเล่น
- 3.ไม่แย่งกันเก็บของเล่น
- 4.เก็บของเล่นทุกครั้งโดยไม่ต้องเตือน
- 5.เก็บรวบรวมของเล่นได้ครบถ้วน
- 6.จัดเก็บของเล่นเข้าชุดกล่อง/ตะกร้า ได้อย่างเรียบร้อย
- 7.จัดวางเรียงของเล่นใส่ตู้ได้ถูกต้องอย่างเรียบร้อย
- 8.ช่วยเหลือเพื่อนจัดเก็บของเล่น
- 9.ยิ้มแย้มแจ่มใสขณะเก็บของเล่น
- 10.เก็บของเล่นเสร็จเรียบร้อยตามเวลาที่กำหนด เด็กมีคะแนนจากผลการปฏิบัติกิจกรรมการจัดเก็บของเล่นรายสัปดาห์ ตลอด 4 สัปดาห์ มีค่าร้อยละแสดงความก้าวหน้าจาก 59.36 , 72.55 , 80.77 และ 86.05 ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่มีอายุ 3 ปี กำลังศึกษาอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทับหมาก มีวินัยในตนเองอยู่ในระดับสูงมีพัฒนาการที่ดีตามข้อตกลงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตลอด 4 สัปดาห์ จากระดับค่าร้อยละ 59.36 , 72.55 , 80.77 และ 86.05 ตามลำดับ

การสะท้อนผลการเรียนรู้

ความคิดเห็นของครู/ บทเรียนที่ผู้เรียน ครู ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เรียนรู้จากกระบวนการวิจัย

ผลจากการใช้กิจกรรมการจัดเก็บของเล่นเพื่อพัฒนาความมีวินัยในตนเอง ปรากฏว่า เด็กปฐมวัยที่มีอายุ 3 ปี กำลังศึกษาอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านทับหมาก มีวินัยในตนเองสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เป็นผลมาจากมีกระบวนการพัฒนาและการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ เริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์พัฒนาการและคุณลักษณะตามวัย การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา การศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดแนวทางในการวิจัย กำหนดขอบเขตการดำเนินงาน การเตรียมงานโดย

การพัฒนาเครื่องมืออย่างเป็นระบบ นำไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพและมีการวางแผนและเตรียมงาน เพื่อการนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

จากประสบการณ์ด้านการสอน และประสบการณ์ที่ได้รับจากการดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาวิสัยในตนเองสำหรับเด็กปฐมวัยครั้งนี้สามารถนำมาสรุปเป็นข้อเสนอแนะดังนี้

1. ก่อนนำไปใช้ครูผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตร แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ตลอดจนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิสัยในตนเอง ให้เข้าใจอย่างชัดเจนเพื่อประยุกต์แนวคิดหลักการและและทฤษฎี มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2. การดำเนินการพัฒนาความมีวิสัยในตนเองมักถูกมองว่าเป็นเรื่องยากและเป็นนามธรรม แต่ความเป็นจริงแล้ว สามารถส่งเสริมให้เกิดขึ้นได้ในเด็กทุกวัยเพียงแต่ต้องมีวิธีการและกระบวนการที่เหมาะสมและต่อเนื่อง ประเด็นสำคัญคือต้องค่อยเป็นค่อยไปได้

3. ก่อนดำเนินการต้องเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ มาเป็นอย่างดี เพราะเด็กมีช่วงความสนใจสั้น ต้องจัดกิจกรรม โดยเฉพาะการเล่นิทานให้เด็กมีความประทับใจ จะเป็นการสร้างแรงจูงใจได้เป็นอย่างดี

รายการอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์คุรุสภา. 2546.

จินดา น้ำเจริญ. การศึกษาความมีวิสัยในตนเองด้านสิ่งแวดล้อมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม

เสริมลักษณะนิสัยแบบวางแผนปฏิบัติ ทบทวน. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย).

ภาคผนวก

แบบสังเกตพฤติกรรมเด็กปฐมวัย

เรื่อง ความมีวินัยในตนเองขณะจัดเก็บของเล่น

ชื่อ.....นามสกุล.....

สัปดาห์ที่.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของเด็กขณะจัดเก็บของเล่นตามพฤติกรรมที่กำหนด

แล้วขีดเครื่องหมาย / ลงในช่องคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด

รายการสังเกต	ระดับการประเมิน		
	2	1	0
	แสดงพฤติกรรมด้วยตนเอง	แสดงพฤติกรรมเมื่อมีผู้แนะนำ	ไม่แสดงพฤติกรรม
1. เก็บของเล่นอย่างทะนุถนอม			
2. ไม่ส่งเสียงดังขณะเก็บของเล่น			
3. ไม่แย่งกันเก็บของเล่น			
4. เก็บของเล่นทุกครั้งโดยไม่ต้องเตือน			
5. เก็บรวบรวมของเล่นได้อย่างครบถ้วน			
6. จัดเก็บของเล่นเข้าชุดลงกล่อง / ตะกร้าได้อย่างเรียบร้อย			
7. จัดวางเรียงของเล่นใส่ตู้ได้ถูกต้องอย่างเรียบร้อย			
8. ช่วยเหลือเพื่อนจัดเก็บของเล่น			
9. ยิ้มแย้มแจ่มใสขณะเก็บของเล่น			
10. จัดเก็บของเล่นเสร็จเรียบร้อยตามเวลาที่กำหนด			

เกณฑ์การประเมิน

2 คะแนน	เมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมได้ด้วยตนเอง
1 คะแนน	เมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมเมื่อมีผู้แนะนำ

แผนการจัดกิจกรรมการจับเก็บของเล่น
หน่วย ของเล่นของใช้
เรื่อง การเก็บรักษาของเล่น

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

สื่อ

1. ของเล่นในมุมต่าง ๆ

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้

ของเล่นมีหลายชนิด ดังนั้นเมื่อเราเล่นของเล่นเสร็จแล้วเราจำเป็นต้องจัดเก็บของเล่นเข้าที่ให้เรียบร้อย เพื่อสะดวกในการนำมาเล่นใหม่

2. ประสบการณ์สำคัญ

2.1 การเก็บของเข้าที่

2.2 การจำแนกและจัดหมวดหมู่สิ่งของ

จุดประสงค์ในการจัดกิจกรรม

- เพื่อให้เด็กสามารถจำแนกของเล่นออกเป็นหมวดหมู่ได้
- เพื่อให้เด็กสามารถเก็บของเล่นเข้าที่ได้เรียบร้อยเหมาะสม
- เพื่อเป็นการปลูกฝังความมีระเบียบวินัยให้เด็ก

วิธีการจัดกิจกรรม

- ครูให้เด็ก ๆ เล่นของเล่นในมุมต่าง ๆ
- ครูและเด็กช่วยกันเดินสำรวจมุมต่าง ๆ ในห้องเรียนว่าเด็ก ๆ เก็บของเล่น เรียบร้อยหรือไม่
- ครูอธิบายวิธีการเก็บของเล่นโดยจำแนกออกเป็นหมวดหมู่ เช่น ของเล่นชิ้นใดอยู่ในมุมบล็อกเก็บไว้ในมุมบล็อกแยก ออกตามชนิดของบล็อกต่าง ๆ ของเล่นชิ้นใดอยู่ในมุมดนตรีก็เก็บไว้ในมุมดนตรี
- ครูและเด็กช่วยกันจัดของเล่นในมุมต่าง ๆ ในห้องเรียน จากนั้นครูและเด็กตกลงร่วมกันว่าเวลานำของเล่นมุมใด ออกมาเล่นเสร็จแล้วต้องเก็บไว้ที่มุมนั้น

การประเมินผล

1. สังเกตการจัดเก็บของเล่นเข้าที่

2. สังเกตการจำแนกของเล่นขณะเก็บของเล่น

บันทึกผลการจัดกิจกรรม

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ

นางสาว ไพริน อินตานวล

ผู้จัดประสบการณ์

แผนการจัดกิจกรรมการจัดเก็บของเล่น

หน่วย ของเล่นของใช้

เรื่อง การเก็บรักษาของเล่น

กิจกรรมเสรี

สื่อ

1. อุปกรณ์ต่างๆ ที่จัดไว้ตามมุมต่างๆ

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรเรียนรู้

1.1 การเล่นตามมุมเป็นการเล่นในมุมประสบการณ์ต่างๆ อย่างอิสระ ซึ่งจะช่วยพัฒนาความคิดและจินตนาการของเด็กควบคู่ไปกับความรับผิดชอบการรอคอยการแบ่งปัน และ การอยู่ร่วมกันเพื่อพัฒนาการเข้าสู่สังคม

2. ประสบการณ์สำคัญ

2.1 ช่วยพัฒนาความคิด และจินตนาการของเด็กควบคู่ไปกับการรับผิดชอบ การเล่นร่วมกันและการคิดแก้ไขปัญหา

จุดประสงค์ในการจัดกิจกรรม

1. เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้สังเกต สำรวจ ทดลอง ค้นคว้า คิดแก้ปัญหาในการทำงานและการเล่นเป็นกลุ่ม

2. เพื่อให้เด็กได้เกิดจินตนาการ มีความคิดสร้างสรรค์ และมีความรับผิดชอบต่องานและสิ่งที่ตนเองเล่น

3. เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ทำให้ใช้ภาษาสุภาพ ช่วยเหลือ แบ่งปันผู้อื่นและรู้จักอดทนรอคอย

4.เพื่อ ส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน

วิธีการจัดกิจกรรม

1. ครูแนะนำการปฏิบัติตนในการเล่นในมุมต่างๆ ที่อยู่ในห้องตามข้อตกลง
2. เด็กเลือกเล่นมุมกิจกรรมเสรีตามความสนใจ
3. ครู เพิ่มเติม ปรับเปลี่ยน จัดเตรียมมุม ให้ตรงกับหน่วยการเรียนรู้
4. หลังเลิกเล่นให้ทำความสะอาดอุปกรณ์ พร้อมกับเก็บของเล่นเข้าที่ให้เรียบร้อยดูสวยงาม

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมการแสดงออกก่อนและหลังการเข้าเล่นในมุมต่างๆ
2. ตรวจสอบผลงานในการทำงานและการสร้างสรรค์ผลงานในการเล่น
3. บันทึกและตรวจสอบพฤติกรรมในการเล่น

บันทึกผลการจัดกิจกรรม

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ

.....
นางสาว ไพริน อินตานวล

ผู้จัดประสบการณ์

ภาพการจัดกิจกรรมการจัดเก็บของเล่น

การคัดแยกของเล่น

การจัดเก็บเข้ามุม

การจัดเก็บของเล่น

การจัดเก็บเข้ามุมต่างๆ

